

## De economie – verkrijgen en verdelen van middelen (BBP + BBI)

### Inleiding

Binnen de economie staat het streven naar welvaart centraal. De mens heeft oneindige behoeften en wil met de beperkte middelen die hij tot zijn beschikking heeft, zoveel mogelijk behoeften bevredigen. De mens moet hierbij keuzes maken.

De kans is groot dat je eerder al kennis hebt gemaakt met een aantal factoren die meespelen bij keuzes: Schaarste van middelen, Prijs van producten en de kosten van producten, keuze tussen nu en later, strategie van keuzes (speltheorie) en risico's van keuzes.

Nu gaan we kijken naar het verkrijgen en de verdeling van middelen (inkomen). Niet van een enkel persoon of bedrijf (micro-economie), maar binnen het hele land (macro-economie)

### Bruto binnenlands product (BBP)

Om het ontstaan van ons inkomen te begrijpen moeten we eerst kijken naar de productie van bedrijven. Iedereen voelt in eerste instantie aan dat je werk nodig hebt om inkomen te krijgen. En dat je om werk te krijgen, eerst een bedrijf moet vinden die iets wil produceren. We gaan echter wel iets dieper op de stof in.

### Toegevoegde waarde

De productie van bedrijven noemen we toegevoegde waarde. Een bedrijf koopt een aantal goederen en diensten in, produceert een product en verkoopt het product voor een hoger bedrag. Hij heeft zodoende letterlijk waarde toegevoegd aan de ingekochte producten.

We moeten echter wel kijken naar welk deel van het product het bedrijf ook daadwerkelijk zelf heeft geproduceerd. Immers, als bij Albert Heijn een blikje sperziebonen in de winkel ligt voor € 1,50, heeft AH niet het gehele blikje geproduceerd. Ook de sperziebonenteler en de fabrikant van het blik nemen een deel van de productie voor hun rekening.

Wie produceert welk deel? Of: Wie voegt welke waarde toe

Bijvoorbeeld: Sperziebonen uit blik (BTW buiten beschouwing gelaten)

Een sperziebonenteler verkoopt de sperziebonen voor € 0,10 per pond aan de fabriek. De teler heeft geen inkoop gehad en geheel zelfstandig de sperziebonen geteeld. De fabriek verpakt de bonen in blik (500 gr) en verkoopt deze aan AH voor € 0,60 per blik. AH verkoopt de blikken voor €1,50 aan de consument.

Wat is de toegevoegde waarde per producent:

**Teler:**

Toegevoegde waarde € 0,10
---------------------------

    Verkoopprijs € 0,10

**Fabriek:**

Inkoop	€ 0,10
--------	--------

Toegevoegde waarde € 0,50
---------------------------

    Verkoopprijs € 0,60

**Albert Heijn**

Inkoop	€ 0,60
--------	--------

Toegevoegde waarde € 0,90
---------------------------

\*Toegevoegde waarde = omzet – inkoop goederen en diensten

De reden dat ieder bedrijf waarde toevoegt, is omdat hij zijn kosten wil terugverdienen en winst wil maken.

De toegevoegde waarde bestaat dus voor een deel uit kosten en een deel uit winst.

De kosten bestaan bijvoorbeeld uit loon voor de werknemers, rentekosten over de investeringen, eventueel pacht of huur van het terrein en het gebouw en afschrijvingen op duurzame productiemiddelen.

Het totaal van alle toegevoegde waarde (productie) van alle bedrijven in een land noemen we het **bruto binnenlands product**.

### Netto binnenlands product

In het bruto binnenlands product is echter één kostenpost verwerkt die je eigenlijk als inkoop zou kunnen rekenen, en dus niet als de productie van een bedrijf zelf: De afschrijvingen op duurzame productiemiddelen

Een afschrijving is immers eigenlijk de inkoopprijs van een duurzaam productiemiddel die als kosten verdeeld worden over het aantal jaren dat je het productiemiddel gebruikt. Dit wordt gecorrigeerd in het

**Netto Binnenlands product (NBP) = Bruto Binnenlands Product (BBP) – afschrijvingen.**

## **Binnenlands inkomen**

In de vorige paragraaf heb je gezien dat er toegevoegde waarde van bedrijven ontstaat, doordat bedrijven produceren. Bij de productie van bedrijven worden de 4 productiefactoren ingezet:

1. Arbeid
2. Ondernemerschap (de organisatorische kennis en het risico van de ondernemer)
3. Kapitaal (duurzame productiemiddelen bv. Inrichting, machines, gebouw)
4. Natuur (bv. grond bij landbouwbedrijven)

Om deze productiefactoren bij de productie in te zetten moet het bedrijf kosten en winst betalen. Deze kosten en winst worden uitbetaald aan de gezinshuishoudingen (economische term voor burgers/mensen). Deze mensen ontvangen deze kostenbetalingen en winstuitkering als inkomen.

<u>Productiefactor:</u>	<u>Beloningsfactoren (inkomen)</u>
1. Arbeid	→ Loon
2. Ondernemerschap	→ Winst
3. Kapitaal	→ Rente / huur
4. Natuur	→ Pacht

### Kortom:

Als bedrijven produceren maken ze gebruik van productiefactoren. Deze productiefactoren worden ter beschikking gesteld door de gezinnen. Bedrijven betalen hun kosten en winst als vergoeding voor het gebruik van de productiefactoren aan de gezinnen, die hierdoor inkomen ontvangen.

### **(Primair) Netto binnenlands inkomen (nbi)**

Het inkomen dat gezinnen ontvangen door het ter beschikking stellen van de productiefactoren noemen we primair inkomen. De totaalsom van deze primaire inkomens (loon, winst, rente, huur en pacht) in een land noemen we het netto binnenlands inkomen (nbi).

Een bedrijf heeft echter nog 1 kostensoort die niet uitgekeerd wordt aan gezinnen maar wel voortkomt uit het gebruik van productiefactoren (kapitaal): de afschrijvingen.

Ook hier vormen de afschrijvingen het verschil tussen het netto binnenlands inkomen (nbi) en het bruto binnenlands inkomen (bbi)

Netto binnenlands inkomen (nbi) = Bruto binnenlands inkomen – afschrijvingen

### **Netto binnenlands product = netto binnenlands inkomen**

**(En Bruto binnenlands product = bruto binnenlands inkomen)**

We hebben gezien dat de totale toegevoegde waarde (kosten en winst) van bedrijven uitgekeerd wordt aan de gezinnen in de vorm van primair inkomen.

We kunnen daarom stellen dat het binnenlands product altijd gelijk is aan het binnenlands inkomen